

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»
Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ
України

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

«Наукові досягнення та відкриття сучасної молоді»

II Всеукраїнська наукова конференція студентів
та молодих вчених

Збірник матеріалів

31 травня 2023 року, м. Луцьк

УДК 001:[004:331.4:502/504](06)

Н 34

Наукові досягнення та відкриття сучасної молоді [Електронний ресурс] : зб.матер. II Всеукр. наук. конф. студ. та молодих вчених (Луцьк, 31 трав. 2023 р.) / Держ. вищ. навч. заклад «Донецький національний технічний університет». – Луцьк : ДВНЗ «ДонНТУ», 2023. – 253 с.

Збірник містить доповіді учасників II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наукові досягнення та відкриття сучасної молоді», які розподілені за секціями: «Комп'ютерні та технічні науки», «Економічні науки. Цивільна та екологічна безпека».

Видання може бути корисним здобувачам вищої освіти, молодим науковцям та викладачам. Усі матеріали друкуються у авторській редакції і відповідальність за їх зміст несуть автори. Оргкомітет конференції претензії з цього приводу не приймає.

Відповідальна за випуск:

Ольга БОГОМАЗ – Голова Ради молодих вчених ДВНЗ «ДонНТУ», Ph.D, доцент кафедри природоохоронної діяльності

Рецензенти:

Віктор КОСТЕНКО – д.т.н., професор, завідувач кафедри «Природоохоронна діяльність», ДВНЗ «ДонНТУ».

Іван САХНО – д.т.н., професор, професор кафедри «Розробка родовищ корисних копалин».

Організаційний комітет

Ляшок Ярослав Олександрович – д-р екон. наук, професор, в.о. ректора ДонНТУ, голова оргкомітету.

Богомаз Ольга Петрівна – Ph.D., доцент кафедри природоохоронної діяльності, голова Ради молодих вчених ДонНТУ, заступник голови оргкомітету.

Подкопаєв Сергій Вікторович – д-р техн. наук, професор, в.о. проректора з наукової роботи ДонНТУ.

Кутняшенко Олексій Ігорович – к.т.н., доцент, доцент кафедри природоохоронної діяльності.

Новікова Юлія Вікторівна – канд. фіз.-мат. наук, доцент, завідувач кафедри вищої математики і фізики.

Панкова Марія Вікторівна – Ph.D., доцент кафедри економіки підприємства.

Фоміна Олена Олександрівна – к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємства.

Чепіга Дар'я Анатоліївна – к.т.н., доцент кафедри управління гірничим виробництвом і охорони праці.

7. Rasines G. On the use of carbon black loaded nitrogen-doped carbon aerogel for the electrosorption of sodium chloride from saline water / G. Rasines, P. Lavela, C. Macías, M.C. Zafra, J.L. Tirado, C.O. Ania // *Electrochimica Acta* – 2015. – V. 170. – P. 154 – 163.

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ЦИВІЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ

Нестер А.А., Романішина О.В.

Хмельницький національний університет

nesteranatol111@gmail.com

Підготовка фахівців з цивільної безпеки в сучасному неспокійному світі є важливим елементом існування держави, її громадян та повинно сприйматись суспільством як важливий сектор підготовки людей для діяльності в кризовий та поза кризовий період.

Рівень професійної компетентності випускників спеціальності «Цивільна безпека» які будуть працювати за фахом в органах цивільного захисту, залежить вчасність, терміновість та якість виконання різних аварійно-рятувальних, пошукових та інших невідкладних робіт по збереженню життя і здоров'я людей, які опинилися в небезпечній області, зменшення об'ємів витрат спричинених аваріями та катастрофами. Випускники спеціальності «Цивільна безпека» повинні отримати: фахові знання, вміння та навички виконання робіт з усунення причин та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій; швидкого прийняття грамотних та сміливих рішень, рішучих та самовідданих дій; високим рівнем фізичної підготовки; стійкість в роботі під дією несприятливих чинників; здатністю діяти ефективно, злагоджено, як одному, так і в команді виконуючи свої функціональні обов'язки з обов'язковим дотриманням особистої та колективної безпеки.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти встановив інтегральну компетентність: «здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, під час практичної діяльності або у процесі навчання, яка передбачає застосування теорій та методів проведення моніторингу, запобігання виникненню аварій, надзвичайних ситуацій, нещасним випадкам (на виробництві) і професійним захворюванням, оцінювання їх можливих наслідків.

В результаті військових дій склалась нова критична ситуація, яка потребує перегляду робочих програм дисциплін відповідно до кризового стану. Тут викладені наше розуміння окремих програм, освоєння навичок, яким раніше не приділялась належна увага.

Вивчення дисципліни «Правові основи цивільної безпеки працезахоронної політики та охорони праці» забезпечує наступні результати навчання: аналізування суспільних явищ й процесів на рівні, необхідному для професійної діяльності, знання нормативно-правові засади забезпечення цивільного захисту, охорони праці, питання нормативного регулювання забезпечення заходів у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки об'єктів і територій, застосування отриманих знань правових основ цивільного захисту, охорони праці у практичній діяльності.

Дисципліни професійної підготовки студентів спеціальністю 263 «Цивільна безпека», освітньої програми «Охорона праці (за галузями)» такі як «Управління цивільною безпекою та охороною праці» та «Організація наглядової діяльності в сфері цивільної безпеки та охорони праці» перетинаються своїми фаховими компетентностями, а саме: усвідомлення функцій держави, форм реалізації цих функцій, правових основ цивільного захисту, охорони праці; дотримання основних принципів здійснення цивільного захисту та державної політики з питань охорони праці. Здатність до застосування тенденцій розвитку техніки і технології захисту людини, матеріальних цінностей і довкілля від небезпек техногенного і природного характеру та обґрунтованого вибору засобів та систем захисту людини і довкілля від небезпек. Здатність обґрунтовувати та розробляти заходи, спрямовані на запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, захист населення і територій від надзвичайних ситуацій, забезпечення безпечної праці та запобігання виникненню нещасних випадків і професійних захворювань.

Саме кризовий період та воєнний стан в Україні вимагають злагоджених дій рішень та наказів органів державного управління та державного нагляду особливо з питань цивільної безпеки та охорони праці. Необхідно піднімати питання щодо реконструкції (модернізації) місцевих систем оповіщення, проведення евакуаційних заходів, засідань місцевих комісій з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій та інші вкрай важливі питання взаємодії та успішної діяльності територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту в умовах особливого періоду та воєнного стану.

З введенням воєнного стану в нашій країні було визначено, що першочерговим завданням є нормативно-правове регулювання питань цивільного захисту з зазначенням дій центральних і місцевих органів влади в умовах воєнного стану.

Проведено аналіз змісту нормативно-правових документів, що регламентують функціонування єдиної державної системи цивільного захисту та ухвалені дії в умовах воєнного стану. Особливо виділені питання розділення повноважень між центральними органами виконавчої влади в галузі цивільного захисту, роботи щодо цивільного захисту на термін дії воєнного стану; виконання державою міжнародних правових норм міжнародного гуманітарного права у сфері цивільного захисту; створення та використання за призначенням

матеріальних резервів в умовах воєнного стану; створення добровільних формувань цивільного захисту, проведення протимінної діяльності; надання медичної та психологічної допомоги як населенню країни так і рятувальникам [1].

15 березня 2022 року Закон України № 2132-ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності у сфері довкілля та щодо цивільного захисту на період дії воєнного стану» вніс зміни до Кодексу цивільного захисту України по встановленню додаткових завдань єдиної державної системи цивільного захисту у період відбудови держави, питання затвердження щорічного плану основних заходів цивільного захисту, в тому числі, заходи у період відбудови після припинення воєнних дій, запровадження цільової мобілізації для ліквідації надзвичайних ситуацій державного рівня та їх наслідків та для ліквідації наслідків воєнних дій у відбудовний період. Встановлено нові додаткові завдання єдиної державної системи цивільного захисту у період відбудови.

Закон встановив, що захисні споруди цивільного захисту, споруди подвійного призначення, найпростіші укриття незалежно від форми власності повинні приводитись у готовність до прийому населення у термін, що не перевищує 24 годин, переведення єдиної державної системи цивільного захисту, її складових у режим підвищеної готовності, виникнення надзвичайної ситуації, введення надзвичайного стану та в особливий період.

Усі новоприйняті положення законодавчих та нормативних документів ще глибше підкреслюють важливість оновленого підходу до підготовки фахівців з питань цивільного захисту населення, територій, навколишнього середовища, цілісності держави в умовах воєнних дій кризового стану та в відновлювальний період та будуть актуальними для вказаних фахових компетентностей та результатів навчання, що забезпечуються дисциплінами «Правові основи цивільної безпеки працевохоронної політики та охорони праці», «Управління цивільною безпекою та охороною праці» та «Організація наглядової діяльності в сфері цивільної безпеки та охорони праці».

Курси цих дисциплін забезпечуються текстовим матеріалом та документами, презентаціями та груповими задачами та завданнями. Під час практичних занять студентам надається можливість застосовувати отримані знання, вирішувати поставлені завдання та проводити обговорення в аудиторії тих чи інших тем та питань.

В зв'язку з направленням нашої країни на Євроінтеграцію, важливим є забезпечення студентів спеціальності «Цивільна безпека» формуванням іноземної комунікативної компетенції. З цією метою студенти вивчають іноземну мову, що забезпечує відповідно до Стандарту вищої освіти загальні компетентності, такі, як здатність спілкуватися іноземною мовою та здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, що надаються вивченням іноземної мови, зокрема англійської.

Володіння англійською мовою дає можливість досягти кращих можливостей, пов'язаних і з професією за спеціальністю «Цивільна безпека»:

- ✓ знаходити та знайомитися з професійно-фаховою літературою мовою оригіналу;
- ✓ брати участь у міжнародних проектах, конференціях, стажуваннях;
- ✓ безпосереднє ведення перемовин з іноземними партнерами;
- ✓ отримувати необхідну інформацію за спеціальністю на англійськомовних сайтах;
- ✓ спілкуватися без перекладачів, знаходячись у відрядженні за кордоном.

Комунікативні методи вивчення англійської мови, реалізується у сучасному методі викладання іноземної мови за професійним спрямуванням та направлений перш за все на практику спілкування. Під час комунікації англійською мовою, при спілкування людей, складається текст. Використання під час заняття текстів за різними темами, що стосуються надзвичайних ситуацій, ліквідації наслідків аварій, стихійних лих, в мирний період, під час воєнного стану та період відновлення дасть можливість покращити граматичні висловлювання студентів, збільшити їх словниковий запас та стане стимулом необхідності у вивченні та володінні англійською мовою [3].

Дисципліна «Системи контролю небезпечних та шкідливих виробничих факторів» є предметом фахової та професійної підготовки студентів спеціальністю «Цивільна безпека».

Ця дисципліна забезпечує надання наступних фахових компетентностей: здатність до застосовування тенденцій розвитку техніки і технології захисту людини, матеріальних цінностей і довкілля від небезпек техногенного і природного характеру та обґрунтованого вибору засобів та систем захисту людини і довкілля від небезпек; здатність до оцінювання ризиків виникнення та впливу надзвичайних ситуацій на об'єктах суб'єкта господарювання та ризиків у сфері безпеки праці; здатність обґрунтовано обирати та застосовувати методи визначення та контролю фактичних рівнів негативного впливу уражальних чинників джерел надзвичайних ситуацій на людину і довкілля; здатність до використання основних методів та засобів управління, зв'язку та оповіщення під час загрози або виникнення надзвичайних ситуацій.

Умови сьогодення воєнного стану встановлюють нові вимоги до потужностей та обсягів різноманітних систем контролю та моніторингу небезпечних факторів. Небезпечні фактори на підприємствах набули не тільки внутрішній характер, але і зовнішній, пов'язаний з вибухами та обстрілами виробничих підприємств в наслідок чого відбувається руйнування будівель, споруд; розгерметизація ємностей з хімічними шкідливими речовинами, радіоактивними речовинами; розриви газо-, нафто-, водопроводів, ліній електропередач, мінування територій та інше.

Опанування та застосування оновленої системи моніторингу небезпечних виробничих факторів повинно проводитися в найкоротші терміни з виконанням наступних необхідних умов:

- система контролю небезпечних факторів повинна проектуватися за призначенням та умовами функціонування;
- удосконалення усіх елементів системи контролю небезпечних факторів повинно відбуватися своєчасно з урахуванням існуючих обставин та ситуацій воєнного стану;
- співпраця елементів організаційної ланки між собою та елементами системи повинна здійснюватися за допомогою автоматизованих технологій та інформаційних систем, що забезпечують злагоджену та надійну роботу [2].

Практичні роботи з дисципліни курсу повинні передбачати опрацювання тем та питань, огляд та застосування нових приладів та технологій контролю показників мікроклімату, концентрації шкідливих хімічних речовин, парів та газів, виробничого пилу, освітлення робочих приміщень, доз іонізуючих випромінювань, виробничого шуму та вібрації, ультра- та інфразвуку, магнітних та електромагнітних полів, електричного струму.

Військовий стан з лютого 2022 р та знищення інфраструктури України Російською Федерацією поставили нові завдання, пов'язані з безпекою систем електропостачання. Розбиті лінії електропередач, підстанції, окремі установки змусили населення, підприємців користуватись різноманітними генераторами та ще й з відсутністю певного рівня знань, як в електротехніці так і в екологічних питаннях.

Відповідно до нових завдань кризового періоду в робочій програмі з «Систем електрозахисту» розширилася та поглибилася мета підготовки майбутніх спеціалістів з цивільної безпеки, що визначилася як розвиток здатності до розуміння електричних процесів, систем електропостачання, оцінювання та узагальнення усних та письмових текстів електробезпеки. До основних завдань з викладання систем електрозахисту додалися розвиток та удосконалення здобувачами спеціальних навичок упродовж всього періоду навчання, що відіграють вирішальну роль для постійного професійного зростання спеціаліста, а саме: знання засобів захисту, їх можливості при використанні, логіка, творчі підходи, критичне мислення, вміння працювати з технікою під час кризового періоду.

Незаперечним є і те, що викладання дисципліни «Промислова екологія» потребує відповідної методологічної підготовки, яка повинна враховувати забруднення водойм, довкілля та використання води з водних середовищ, що не перевірені спеціальними лабораторіями. Коли внаслідок військової діяльності руйнуються міста, також страждає довкілля. Можуть не працювати очищувальні станції, або внаслідок потрапляння снаряду в будинок формуються будівельні відходи вперемішку із елементами військової техніки. Подібне сміття є дуже небезпечним, тому його не можна просто прибрати й викинути. Його небезпечно як транспортувати, так і зберігати на звалищі. Тому для поводження із таким типом відходів у містах необхідно розробити окремий протокол.

Виходячи з викладеного, найбільш ефективним в освітньому процесі є програвання реальних ситуацій, технології проектної діяльності, ситуативні

методи контекстного навчання, коли студент повинен представити самостійне рішення поставленого перед ним багатогранного професійно-орієнтоване завдання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бойко О.В. Державне управління у сфері цивільного захисту: подальше вдосконалення законодавства в умовах дії воєнного стану. Науковий вісник: Державне управління. 2022. № 2(12). С.195-217.

2. Ткачук К.Н., Калінчик В.В. Моніторинг небезпечних факторів виробничої системи / Енергетика: економіка, технології, екологія. 2013. №2. С. 66-70.

3. Шестопалова С. Автентичні тексти як засіб мотивації державних службовців вивчати іноземну мову (англійську) за професійним спрямуванням. Цивільна безпека: Державне управління та кризовий менеджмент /2022, №1. С. 120-137. DOI:10.33269/sbcs.2022.1.120-136.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Сердюкова Є.С., Волошина-Сідей В.В.

*Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського,
kurro1usagi55@gmail.com*

В останні роки важливість бухгалтерського обліку та фінансового менеджменту значно зросла через динамічний характер бізнес-середовища. У результаті, фахівці з бухгалтерського обліку стикаються з багатьма новими та складними проблемами, коли справа стосується ведення точної та актуальної фінансової звітності.

Одним із найбільш важливих завдань, з якими сьогодні стикаються бухгалтери, є дотримання змін у податковому та бухгалтерському законодавстві. Оскільки закони та нормативні акти змінюються, бухгалтери повинні бути в курсі нових вимог і гарантувати, що їхні клієнти дотримуються всіх відповідних правил і положень. Це може включати масштабні дослідження, навчання та освіту, щоб гарантувати, що бухгалтери будуть в курсі останніх подій у своїй галузі.

Іншою проблемою, з якою стикаються багато бухгалтерів, є відсутність комп'ютерної грамотності або знання сучасного програмного забезпечення та технологій бухгалтерського обліку. Багато фахівців з бухгалтерського обліку в Україні можуть бути не знайомі з найновішим програмним забезпеченням та інструментами для бухгалтерського обліку, що може ускладнити надання ефективних та дієвих послуг клієнтам. Цей брак знань також може призвести до